

ЗАХИСТ ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

ХОМКО Дарія, здобувачка вищої освіти

спеціальності 053 Психологія

Миколаївський національний аграрний університет

***Анотація.** Робота присвячена питанню захисту дітей та підлітків у надзвичайних ситуаціях. З'ясовано характер та особливості захисту дітей і підлітків у надзвичайних ситуаціях в умовах воєнного стану. Підкреслено, що їх захист є особливо актуальним в умовах сьогодення в Україні. Визначено актуальність психологічного захисту дітей та підлітків. Результати дозволили наголосити на необхідності вдосконалення підходів до захисту дітей та підлітків в умовах воєнного стану.*

***Ключові слова:** воєнний стан, діти, захист, надзвичайні ситуації, підлітки.*

Безпека дітей та підлітків є однією з важливіших проблем сучасного суспільства. Діти належать до найбільш вразливих категорій населення, оскільки через вік, недостатній життєвий досвід і психологічну незрілість вони не здатні адекватно реагувати на небезпеку. В умовах воєнного стану в Україні кількість небезпечних ситуацій, з якими можуть стикатись діти та підлітки, суттєво збільшується. Тому сьогодні особливо актуальним є створення належних умов для їх захисту, фізичного та психологічного.

Повномасштабна війна в Україні супроводжується виникненням багатьох надзвичайних ситуацій, які змінюють звичних умов життя або діяльності людини. Враховуючи це, тема захисту дітей має особливе значення. Воєнні події, що відбуваються на нашій території, безпосередньо впливають на життя та безпеку дітей і підлітків. Вони стають свідками або жертвами руйнувань, втрати домівки, розлуки з рідними, що призводить не лише до фізичної, а й до серйозної психологічної травми. Тому проблема вимагає комплексного підходу до організації процесу захисту дітей та підлітків. При цьому, важливо забезпечити їх фізичну безпеку, і створити програми психологічної підтримки, організовувати освітні та соціальні заходи, які будуть спрямовані на адаптацію до складних обставин. До цього варто залучати державні структури, міжнародні організації, місцеві громади, освітні та медичні заклади [1].

Також в умовах воєнного стану в Україні у контексті захисту дітей та підлітків необхідним є забезпечення належних умов їх евакуації із зон бойових

дій, організація безпечного проживання у тимчасових прихистках чи центрах допомоги, створення умов для отримання якісної медичної та психологічної допомоги. Крім того, дуже важливою є організація освітнього процесу у доступних для дітей та підлітків формах, зокрема дистанційній, змішаній чи офлайн у безпечних регіонах. Навчання надає можливість здобувачам соціалізуватись, спілкуватись з оточуючими. Також так вони перебувають під наглядом кваліфікованих фахівців, які у випадку виникнення певних загроз, наприклад – повітряних тривог та атак ворога, зможуть створити умови для їх безпеки та запобігання негативним наслідкам таких ситуацій.

Підкреслимо, що в умовах війни особливої актуальності набуває питання запобігання проявам насильства над дітьми, торгівлі людьми та іншим видам експлуатації, що зростають у кризових умовах. Це вимагає ефективної роботи правоохоронних органів, посилення системи соціального супроводу сімей з дітьми, а також тісної співпраці державних структур із міжнародними гуманітарними організаціями.

Варто додати, що особливо важливим у контексті надзвичайних ситуацій є психологічний захист дітей та підлітків. У випадку виникнення таких ситуацій особи даної вікової категорії можуть мати низку психологічних проблем, які в умовах повномасштабної війни стають усе більш поширеними. Наприклад, після ворожих обстрілів, повітряних тривог, вибухів та інших надзвичайних ситуацій вони перебувають у стані стресу, шоку, тривоги, тому потребують допомоги з боку фахівців. Психологічну допомогу мають надавати психологи, однак за їх відсутності це можуть бути педагоги, які володіють необхідними знаннями та вміннями [2].

Таким чином, захист дітей та підлітків в умовах воєнного стану має бути комплексним. До їх захисту мають бути задіяні державні структури, місцеві громади, заклади сфери освіти та охорони здоров'я, а також кваліфіковані фахівці, у тому числі і психологи. Сьогодні, коли в Україні вже понад трьох років триває повномасштабна війна, та відбувається низка надзвичайних ситуацій, ця

проблема виходить за рамки лише наукового інтересу – вона є реальним викликом, що потребує невідкладних дій на рівні держави й суспільства.

Література:

1. Що таке захист дітей у надзвичайних ситуаціях? URL: [https://www.unicef.org/ukraine/en/media/961/file/Child%20Protection%20in%20Emergency%20\(UA\).pdf](https://www.unicef.org/ukraine/en/media/961/file/Child%20Protection%20in%20Emergency%20(UA).pdf)
2. Уварова С. Г. Актуальні проблеми надання екстреної психологічної допомоги постраждалим унаслідок надзвичайних ситуацій. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2015. №2. С. 133-144

***Abstract.** The work is devoted to the issue of protecting children and adolescents in emergency situations. The nature and features of protecting children and adolescents in emergency situations under martial law are clarified. It is emphasized that their protection is particularly relevant in the current situation in Ukraine. The relevance of psychological protection of children and adolescents is determined. The results allowed us to emphasize the need to improve approaches to the protection of children and adolescents in conditions of martial law.*

***Keywords:** martial law, children, protection, emergency situations, adolescents.*

**Науковий керівник – КОРОЛЕНКО Віктор,
кандидат педагогічних наук
старший викладач кафедри методики професійного навчання,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**